

РЕШЕНИЕ

№ 648

гр. София, 12 декември 2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – трето наказателно отделение в открито съдебно заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди и двадесет и четвърта година в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ : БЛАГА ИВАНОВА
ЧЛЕНОВЕ : НЕВЕНА ГРОЗЕВА
КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

с участието на секретаря Невена Пелова, в присъствието на прокурора от ВП на РБ Кирил Иванов, след като разгледа докладваното от съдия Грозева н.д. № 941/24 г. и за да се произнесе, взе предвид следното :

Производството е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационни жалби на подсъдимия К. А. Б. и на неговия защитник - адв. Д. Д. срещу решение № 125 от 16.07.2024 г. по внохд № 257/24 г. на Апелативен съд- Пловдив.

В жалбата на адв. Д. са релевирани касационните основания по чл. 348, ал.1, т. 1 и т. 2 от НПК с искане за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав при съда. В допълнението, постъпило в срока по чл. 354, ал. 4 от НПК са развити оплаквания за нарушения на чл. 13 и чл. 14 от НПК и твърдения за неоснователното кредитиране на показанията на полицейските служители, тяхната непоследователност, нелогичност и противоречивост. С оглед процесуално развитие и настъпилите усложнения в производството тези свидетели имат сериозен мотив да защитават тезата си, като следва да се има предвид, че св. К., на един по- късен момент след като е опроверган от видеозаписа, е признал, че не е присъствал на предаването на плика. Обясненията на подс. Б. издържат проверка с останалите доказателства по делото, поради което отказът на въззивният съд да ги кредитира се явява неоснователен. Неправилното приложение на материалния закон, се явява резултат от непълноценната оценка на доказателствените материали, което налага отмяна на съдебния акт и връщане на делото.

В допълнението към касационната жалба подс. Б. изразява своята гледна точка за развитието на инкриминираните събития и упреква съда за приетите от него факти, които не намират опора в наличните доказателствени материали. Според него въззивният съд не е изпълнил задълженията си и не е обсъдил противоречията в показанията на полицейските служители и е игнорирал обстоятелството, че св. К. се е отрекъл от първоначалните си показания и е потвърдил, че не е присъствал на даването на плика, както и че банкнотите видял, едва, когато се е върнал при служебния автомобил. Твърди се също така, че съдържанието на въззивното решение не съдържа самостоятелен анализ и обсъждане на възраженията му.

В съдебно заседание пред ВКС прокурорът от ВП на РБ пледира въззивният съдебен акт да бъде оставен в сила, тъй като съдът е обсъдил всички доказателства

по делото и е квалифицирал правилно деянието като престъпление по чл. 304 а, вр. чл. 304, ал. 1 от НК.

В съдебно заседание пред ВКС защитникът на подсъдимия - адв. Р. поддържа касационната жалба с развитите в нея и в допълнението съображения и искания. Пледира за отмяна на решението, като поставя акцент на тенденциозният прочит на гласните доказателства и постановяването на съдебния акт при нарушение на чл. 13 и чл. 14 от НПК.

Подс. Б. не се явява пред ВКС.

ВКС, трето наказателно отделение, след като обсъди доводите залегнали в двете касационни жалби и материалите по делото, в пределите на предоставените си правомощия и поискания касационен контрол, намери следното :

Жалбите на подсъдимия Б. и неговия защитник са основателни.

С присъда № 21 от 21.02.2023 г. по нохд № 1733/22 г. ОС – Пловдив признал подс. К. А. Б. за невинен в това, че на 25.03.2021 г. в [населено място], предложил и дал дар - сумата от 30 лв. на полицейски орган – младши инспектор Г. В. М. - на длъжност младши автоконтрольор 1 – ва степен в група „ ОДПКПД“ към отдел „Охранителна полиция“ при ОДМВР- /населено място/, за да не извърши действия по служба - да не състави против него АУАН за извършени от него нарушения на същата дата - за това, че не носи в себе си свидетелство за правоуправление на МПС и контролен талон към него и документ отразяващ датата на извършване на следващия периодичен преглед за проверка на техническа изправност и на основание чл. 638, ал. 1 от Кодекса на застраховането - за това, че няма сключен действащ договор за задължителна застраховка Гражданска отговорност, произтичащи от чл. 37, ал. 1, б. а от ЗАНН и чл. 31, т. 1 от ЗМВР и заповед на министъра на вътрешните работи, с рег. № 8121з-515/14.05.2018 г., поради което и на основание чл. 304 от НПК го оправдал по повдигнатото обвинение по чл. 304 а, пр. 6, вр. чл. 304, ал. 1 от НК.

Произнесъл се е по веществените доказателства по делото и постановил на основание чл. 190, ал. 1, от НПК направените по делото разноски да останат в тежест на държавата.

По протест на прокурор от ОП – Пловдив в АС – Пловдив е образувано внохд № 448/23 г., по което с решение № 239 от 12.12.2023 г. присъдата е отменена и делото е върнато за ново разглеждане на първоинстанционния съд.

След връщане на делото по същия обвинителен акт е образувано нохд № 2563/23 г. С присъда № 33 от 4.04.2024 г. подсъдимият е бил признат за виновен по повдигнатото му обвинение, като му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от четири месеца и глоба в размер на 500 лв.

На основание чл. 66, ал. 1 от НК съдът е отложил изтърпяването на наложеното наказание за срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила.

Съдът се е произнесъл по веществените доказателства по делото.

Съдът е осъдил подсъдимия да заплати направените по делото разноски.

Съдебният акт е обжалван от подс. Б. пред АС – Пловдив. С решение № 125 от 16.07.2024 г. по внохд № 257/24 г. присъдата на ОС – Пловдив е потвърдена изцяло.

Процесуалните документи, с които е иницирано касационното производство - жалбата на подс. Б., на адв. Д. и допълнението на адв. Р., съдържат сходни оплаквания и това позволява ВКС да даде отговори по тях едновременно. На първо място, следва да бъдат обсъдени тези, касаещи оценъчната дейност на въззивния съд, тъй като констатацията за тяхното наличие, не позволява да бъдат

разгледани съображенията отнасящи се до касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК.

Критиките срещу аналитичната дейност на контролираната съдебна са основателни, поради следните съображения: атакуваният съдебен акт е постановен при превратна оценка на доказателствата и при техния едностранчив и тенденциозен прочит. Въззивният съд не е съпоставил информацията съдържаща се в отделните доказателствени източници - гласни доказателствени средства и тази в писменото доказателствено средство - протокол за оглед на веществени доказателства. Предал е предварителна тежест на показанията на полицейските служители - свидетелите М. и К., като е игнорирал останалите доказателства - обясненията на подс. Б., показанията на св. А. Б., св. Н. и св. И. и писмените доказателства - протокол за доброволно предаване и другите писмени документи по делото. Не е защитил убедително съображенията си за кредитиране на показанията на първата група свидетели и отказа да се довери на съобщеното от втората. Съдебната инстанция не е обърнала с нужното внимание противоречията в показанията на св. М. и св. К., подценила е задълженията произтичащи от разпоредбите на чл. 14, чл. 107, ал. 5 от НПК, като ги е заменила с излагането на декларативни съждения и житейски предположения касаещи съставомерни признаци от състава на вмененото престъпление.

1. Противоречията в показанията на двамата свидетели - полицейски служители касаят следните фактите : виждали ли са се парите извън хартиения плик; дали св. К. е присъствал на предаването на плика или се е намирал на разстояние от служебния автомобил; дали е чул подсъдимият да отправя реплики към св. М.; в кой момент св. К. за първи път е видял парите - при подаване на плика от подсъдимия или след това, когато св. М. му ги показал поставени върху предната лява седалка в автомобила. По тези обстоятелства свидетелят М. е разпитан от Окръжен съд – Пловдив в съдебно заседание на 12.03.24 г. В разпита си е заявил, че парите „не се виждаха при подаването на плика“ /л. 30, нохд № 2563/23 г.. Казал е също така, че подсъдимият не е знаел за „какво става дума“ и после разбрал за какво ще бъде задържан. След приобщаване на показанията му дадени по нохд № 1733/23 г. /л. 38-л. 39/, той е поддържал позицията си, че парите са се виждали, без да се отвори плика и че колегата му е бил до колата, когато подсъдимият е подал плика.

В показанията пред първия съд депозирани по нохд № 2563/23 г. св. К. /л. 57/ е заявил, че видял плика с пари, когато колегата му ги показал, когато се върнал до МПС. В приобщените части от показанията му дадени по нохд № 1733/22 г. на л. 16 от 8.12.22 г. и на л. 3 от 21.02.2023 г. е заявил, че не е бил до служебния автомобил, когато е предаден плика, че парите видял за първи път на седалката и че не е чул подсъдимият да казва : „Има ли друг начин да се оправят нещата ? „Това е за вас “.

Различната информация, която всеки от свидетелите предоставя е особено съществена, тъй като касае съставомерен признак от състава на престъплението – субективната му страна – знанието на подсъдимия по отношение наличието на 30 лв. в плика. Дали инкриминираната сума е останала в плика като ресто, за което той не е знаел /както твърди той в обясненията си / или е се касае за съзнателен акт по отчуждаването ѝ, за да бъдат избегнати правни последици от констатирани при проверката административни нарушения /както твърди св. М./.

2. Съдът не е направил необходимото да изпълни задълженията си за всестранното, пълно и обективно разследване и не изчерпал всички възможни средства, предвидени в закона за установяване на обективната истина, с което се е дистанцирал от изискванията на чл. 13 и чл. 14 от НПК. Съдът не е използвал

информацията, съдържаща се в протокола за оглед на вещественно доказателство - диск, с конкретен фабричен надпис и ръкописен текст УРИ 441-37722/29.03.2021 г., който е бил предаден на основание чл. 159, ал. 1 от НПК и който съдържа 24 файла 05-01-00-1190, записани с камерите на служебния автомобил с ДК [рег.номер на МПС] за времето от 19,10 ч. до 19,50 ч.

Служебните камери са записвали събитията, без звук, вътре в купето на автомобила и извън него - напред пред лекия автомобил. Съдебният състав е следвало да обсъди относимите към предмета на доказване файлове, а не само избирателна част от тях.

Съдът е коментирал записа на видеофайл 15, на който е заснета картината от вътрешността на служебния автомобил, където на предна дясна седалка е седял св. М. и е игнорирал информацията от втората камера, която заснемала случващото се напред пред автомобила, където се виждат пътя, автомобила на подсъдимия и неговите движения около автомобила - преди и след предаването на плика. В протокола за оглед на вещественно доказателство на л. 41 и л.42 на видеофайл 7 се съдържат кадри от момента на спирането на л. а. /рег. номер/ в 19,33,22 ч., и в 19,38,15 ч., когато от него излиза подсъдимия и носи плик в ръка както и следващите събития - връщането му отварянето на багажника и т. н. Всички описани събития във видеофайла е следвало да бъдат съпоставени във времево отношение и в тяхната хронология с гласните доказателствени средства - показанията на св. М., св. Б. и с обясненията на подс. Б..

Преценката за достоверност на гласните доказателствени средства би могла да бъде направена въз основа на информацията съдържаща се в протокола, касаещ фактите - дали банкноти или друга вещ са се виждали извън плика още от момента, в който подсъдимият е взел плика от колата и се е насочил към служебния автомобил; къде е бил св. К. при подаване на плика; колко време е продължила проверката и какви действия е извършил подсъдимия през това време; съвпадат ли с времето на провеждане на разгори със св. Б. по мобилния телефон и др.

3. В мотивите въззивният съд е приел, че трите банкноти са се виждали да „стърчат“ от плика, към момента, в който плик е бил подаден от подсъдимия на св. М.. Подобен факт не е обективиран в протокола за огледа на ВД, нито в снимковия материал към него. Едва във втория протокол за оглед на веществени доказателства от 12.07.2022 г. / л. 180 ДП/ след отваряне на видеофайл 15 е направено допълнението: „че лице с униформа протяга дясна ръка навън и взема плика в бял и син цвят, се вижда, че от едната тясна страна на плика – страната, която не е от към лицето се подават по - тясна и от ширината на плика вещ/и“. Дали подаващите се вещи са именно инкриминираните пари или друго, не става ясно от посоченото в протокола за оглед на веществени доказателства. Индивидуализирането на предмета, който се показвал извън плика, налага поставянето на допълнителни въпроси на експерта или поставянето на допълнителна задача, след изясняване на въпроса - дали резолюцията на заснемащата камера, позволява даването на по-конкретен отговор. В противен случай, с оглед противоречието в гласните доказателства по този въпрос, направеният от съда извод, би представлявал предположение, което не може да послужи за обосноваване на съставомерно поведение.

4. На следващо място, контролираният съд не е подложил на обсъждане доказателствата, които са били изети при огледа на местопрестъплението: пълномощно на български език от 3.09.2020 г. нотариус РС – Свиленград, документ за паричен превод, в който е отразено следното обстоятелство - „сума за плащане 102, 82 лв. в брой 120 лв. ресто 17,18 лв.“ /л. 155 от ДП/, документ на чужд език, както и представените от защитата до наблюдаващия прокурор: копия

от задгранични паспорти, задгранични пътувания на датата 3.09.2020 г., плащане на нотариална такса, копие от договор за заем за послужване на МПС и анекс, констативен протокол за ПТП. Не е обсъден протокол за доброволно предаване съдържащ разпечатки от камери на /фирма/ от 25.03.2021 г., кореспонденция с ЕВН, потвърждаваща аварията на електрозахранването в дружеството. Това е било задължително с оглед дадените от подс. Б. обяснения за причините, поради които е взел лекия автомобил, за това че той се управлява от неговия баща, че е тръгнал инцидентно с него, поради авария във фирмата, че сумата от 30 лв. е останала в плика от застраховка от предишно пътуване на баща му на 3.09.2020 г. и след заплащане на превода от български на турски и на нотариална такса, че не поглеждал в плика и не знае за съдържанието му.

5. Съдът е отказал да се довери на обясненията на подс. Б., излагайки едностранчиви и тенденциозни съображения, като е приел, че обвинението се подкрепя от протокола за оглед за местопроизшествието, в който било „фиксирано“ мястото, на което парите се намират - а именно „вътре в колата“.

По делото не се спори за това, че подсъдимият е дал на полицейския служител хартиен плик с документи, в който освен тях се е намирала сумата от 30 лв., нито, че св. М. взел плика и го оставил върху предната седалката на шофьора в служебния автомобил, където те са заснети и описани. Спорът е за това дали подс. Б. преди да даде плика е видял съдържанието му и дали той е поставил парите в плика. В тази връзка особено значение има проверката на поддържаното от подсъдимия обстоятелство, че е тръгнал с колата, без да вземе портмонето си. По делото не е изискан и приложен писмен документ - протокол за обиск по ЗМВР или заповед за задържане, в които да са описани вещите, намиращи се в него. Този протокол следва да бъде изискан и приобщен по надлежния ред по делото.

6. На следващо място, в мотивите съдът е посочил, че изводите за съставомерност на деянието са направени въз основа „показания от досъдебното производство“, каквито в действителност, не са били инкорпорирани по предвидения за това процесуален ред по чл. 281, ал. 1 от НПК в хода на първоинстанционното разглеждане по нохд № 2563/23 г. пред ОС – Пловдив, нито от въззивния съд. Част от показанията на свидетелите, събрани в хода на досъдебното производство са били приобщени, но при предходното разглеждане на делото по нохд № 1733/22 г., което не ги прави част от доказателствената съвкупност по настоящото производство. Съдът няма правна възможност да ги обсъжда и да изгражда фактическите си изводи въз основа на тях.

Всичко изложеното до тук налага обобщаващото становище на касационната инстанция, за това че контролираният от нея съд не е изпълнил задълженията си произтичащи от чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК и е изградил вътрешното си убеждение в нарушение на процесуалните правила и стандарти. Това налага отмяна на атакувания акт и връщане на делото за ново разглеждане в хода, на което следва да бъде направена комплексна преценка за допустимост, относимост и достоверност на всички доказателства по делото, както и да се провери надлежно версията на подсъдимия, да изиска документите при неговото задържане от органите на МВР и да се обсъди информацията съдържаща се в протокола за оглед на веществени доказателства, като се прецени необходимостта и възможността за назначаване на допълнителна експертиза на веществени доказателства.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 5 от НПК ВКС, трето наказателно отделение

РЕШИ :

